

Digitální sirotci

Eva Svobodová

Dožíváme se vysokého věku, žijeme v tak „zdravé“ budoucnosti, že mnohé z dnešních dětí pamatují své prarodiče či dokonce praprarodiče. Jako kdybychom žili ve snu někoho z minulosti – a možná, že ne tak úplně vzdálené. Musíme si připomínat, že svět, kterému byly zasazeny hluboké rány atomovými bombami, který brečel nad miliony zbytečně mrtvými vojáky i civilisty, je na dosah ruky. Lidé rychle zapomínají. Vždyť naši dědečkové a babičky byli přímo zasaženi projevem nelidského chování, které tak zvrásnilo tvář Země. Následky si neseme dodnes, i když jsou pro nevzdělané oko ukryté hluboko pod povrchem pěny všedních dní.

Přesto bychom se měli z minulosti poučit, nedělat zas a znova stejné chyby, které vedly k tomu, že se přes území maličkého Československa prohnaly za jedno století dva kruté totalitní režimy. Rozum by nám napovídal, že se poučíme a nebudeme se hnát do spárů další, neméně nebezpečné mašinérie. Ale my spolu nemluvíme, stavíme mezi sebe (ne)viditelné zdi, bráníme sami sebe před blízkými, včetně těch, od kterých bychom si měli vzít poučení z minulosti, bojíme se, že by nám snad naši předci mohli vyprávět něco, co by se nám nemuselo líbit. Zavíráme oči před vlastní minulostí.

Internet, sociální sítě, emaily – vymoženosti, které mají společného jmenovatele: sblížit lidi bez ohledu na vzdálenost. Tato původní myšlenka se ale postupně vytrácí. Ilustrujme si to na příkladu, výjevu, který je dnes a denně k vidění v každém koutě světa. Skupinka přátel se sešla, řekněme v kavárně. Panuje hořké hrobové ticho. Jejich oči shlížejí někam dolů a každá jednotlivá tvář je osvětlena zdrojem záření – mobilním telefonem. Díky internetu se stírají vzdálenosti, nebo spíš náš pohled na ně. Kamarád na druhé straně planety se nám zdá blíže než naši blízcí, rodina, vlastní rodiče, kteří jako by neexistovali.

Jsme tedy digitálními sirotky polapenými v síti? Můžeme si být podobní s nesčetnými sirotky z válek, minulých či současných? Ne tak docela. Váleční sirotci truchlí, oplakávají ztrátu rodičů, řeší, kam složit hlavu, co budou jíst. Digitální sirotci rodiče mají, nejsou nešťastní z jejich ztráty, ale jednou budou. Budou litovat ztracený čas, který protekl mezi prsty. Rodiče jsou nenahraditelní, přímý lidský kontakt také. A právě maminka s tatínkem jsou prvními dárci tohoto kontaktu. Avšak dítě se musí naučit nejen brát, ale i dávat lásku.

Sirotkům, které za sebou nechala válka, se musí pomáhat. Každé lidské gesto, vstřícné slovo, hmotná pomoc či projev lásky může jednotlivci, malému človíčkovi na začátku jeho cesty, změnit život. A co my víme, možná on pak může změnit život k lepšímu dalším lidem? Avšak první pomoc potřebujeme i my, oddělení od rodin internetovou barikádou, počítačovou závislostí. Pokud je mi známo, žádná sbírka nebo mezinárodní organizace s touto problematikou nepracuje, protože nejsme lidé na pokraji hmotné a peněžní nouze. Měli bychom si tedy umět pomoci sami. Ale jak? Bít na poplach, vypnout internet a vrátit se o krok nazpět? Jistěže ne. Lék je jednoduchý, stačí se jen více věnovat svým rodičům, dokud je máme. Z jejich životní cesty se dokážeme poučit, sblížení je lidské. Nechovme se tedy jako (digitální) sirotci, dokud k tomu nemáme důvod.